

Univerzita Palackého
v Olomouci

Genius loci...

B. OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ

VĚDY O UMĚNÍ A KULTUŘE

I. Rozsah a struktura vzdělávací činnosti v oblasti vzdělávání **Vědy o umění a kultuře**

Studijní programy v této oblasti vzdělávání realizuje Filozofická fakulta (FF) samostatně a realizace výuky studijních oborů probíhá výhradně na FF UP.

Bakalářské studijní programy

Studijní obor *Dějiny výtvarných umění* realizuje fakulta 13 let (od 2004) pod stejným názvem, obor je akreditován v programu *Teorie a dějiny výtvarných umění*. O studijní obor, který má povahu jednooboru v prezenční formě, je tradičně zájem ze strany uchazečů. Obor je provázán s tvůrčí činností pracoviště, zvláště se zaměřuje na poskytnutí základního vzdělání v problematice dějin umění, dějin a teorie současné vizuální kultury, na ovládnutí základních metod badatelské práce, metod ochrany uměleckých děl a postupů prezentace a zprostředkování umění veřejnosti. Absolventi nacházejí uplatnění na trhu práce a v dalších formách a stupních studia.

Obor *Filmová, divadelní, televizní a rozhlasová studia* fakulta realizuje již 25 let, za dobu své existence prošel významnou inovací svého obsahu a odvozeně i svého názvu. Původní název oboru byl *Teorie a dějiny dramatických umění* a jeho klíčovými oblastmi bylo studium filmu, divadla a literatury, v posledních deseti letech oblast literatury ustoupila, a naopak více prostoru získal odborný zájem o oblast rozhlasu a televize. To se promítlo i do úpravy názvu studijního oboru, která proběhla v roce 2016, obor je akreditován v rámci programu *Teorie a dějiny divadla, filmu a masmédií* a má formu jednooborového studia v prezenční formě. O obor je uspokojivý zájem ze strany uchazečů, zejména po obohacení programu o oblast televizních studií. Obor je provázán jak s výzkumnou činností katedry, tak řadou prakticky orientovaných výstupů zejména festivalového charakteru (festivaly AFO, PAF, Divadelní flora ad.). Obor se zaměřuje především na teorii a dějiny filmu, divadla a TV a rozhlasu, dále nabízí rozborové dramaturgické semináře, teoretické disciplíny kombinuje s prakticky orientovanými předměty (odborná praktika a stáže). Absolventi nachází uplatnění v oblasti filmového a divadelního průmyslu (produkční a distribuční společnosti, televizní a rozhlasové instituce, divadelní provoz, kulturní festivaly, kulturní segment státní správy ad.), případně mohou pokračovat ve studiu na vyšších stupních.

Obor *Filmová studia* fakulta realizuje více než 20 let, jeho původní název zněl *Filmová věda*. Je akreditován v rámci programu *Humanitní studia* jako dvouoborová varianta

v prezenční a kombinované formě. Jádrem oboru je studium teorie a dějin filmu doplněné o dramaturgické a publicisticky orientované semináře a prakticky orientovaná cvičení (tvůrčí činnosti, festivalová produkce apod.), součástí jsou i přednášky věnované obecné estetice s přesahem na oblasti audiovize. Obor je provázán jak s výzkumnou činností katedry, tak s řadou prakticky orientovaných výstupů zejména festivalového charakteru (festivaly AFO, PAF). Absolventi nachází uplatnění v oblasti filmového průmyslu (produkční a distribuční společnosti, filmové festivaly, kulturní segment státní správy ad.), případně mohou pokračovat ve studiu na vyšších stupních.

Obor *Divadelní studia* fakulta realizuje více než 20 let, jeho původní název zněl *Divadelní věda*. Je akreditován v rámci programu *Humanitní studia* jako dvouoborová varianta v prezenční a kombinované formě. Jádrem oboru je studium teorie a dějin divadla, doplněné o dramaturgické a publicisticky orientované semináře a prakticky orientovaná cvičení (tvůrčí činnosti, festivalová produkce apod.), součástí jsou i přednášky věnované obecné estetice s přesahem k divadlu. Obor je provázán jak s výzkumnou činností katedry, tak řadou prakticky orientovaných výstupů zejména festivalového charakteru (festival Divadelní flora, činnost místních komunitních a kulturních spolků ad.). Absolventi nachází uplatnění v oblasti divadelního průmyslu (divadelní provoz, dramaturgie a produkce, divadelní festivaly, kulturní segment státní správy ad.), případně mohou pokračovat ve studiu na vyšších stupních.

Obor *Televizní a rozhlasová studia* je nově akreditovaným oborem v rámci programu *Humanitní studia*, a to v dvouoborové variantě v prezenční formě, první ročník bude zahájen v akademickém roce 2017/18. Řada předmětů však již byla v posledních asi šesti letech realizována v rámci tradičních oborů uvedených výše. Jádrem oboru je studium teorie televize a rozhlasu doplněné o dramaturgické a publicisticky orientované semináře, dále o přednášky zaměřené na problematiku žánrů a formátů či předměty zaměřené na problematiku kreativních průmyslů a digitálního trhu. Studijní obor je úzce provázán nejen s vědeckou činností, ale i praktickými a uměleckými projekty např. festivalového charakteru (festivaly AFO a Bohemia Prix Radio, radio UP Air ad.). Absolventi nachází uplatnění v oblasti televizního a rozhlasového průmyslu (produkční a dramaturgické skupiny, festivalová dramaturgie a produkce, kulturní segment státní správy, výzkumné a analytické společnosti ad.), případně mohou pokračovat ve studiu na vyšších stupních.

Studijní obor *Muzikologie* realizuje FF UP od roku 1992 pod stejným názvem, zpočátku ve formě prezenčního jednooborového magisterského studia a od roku 1994 také ve formě jednooborového bakalářského studia. V letech 2005 – 2007 byla postupně rozšířena akreditace na prezenční dvouoborové bakalářské studium a kombinované jednooborové bakalářské studium *Muzikologie*. Studijní obor *Muzikologie* je akreditován v programu *Teorie a dějiny hudebního umění*. O studijní obor je tradičně přiměřený zájem ze strany uchazečů, v kombinované formě studia pak především uchazečů z hudebnické či hudebně vzdělávací praxe. Obor je provázán s tvůrčí činností pracoviště. V bakalářské formě studia poskytuje vzdělání v hudebně teoretických disciplínách (harmonie, kontrapunkt, hudební formy, teorie hudebního zápisu, hudební analýza), v dějinách evropské a české hudby, v dějinách a teorii populární a jazzové hudby a v dalších disciplínách hudební vědy (etnomuzikologie, hudební psychologie, hudební sociologie, hudební kritika a popularizace hudby aj.) i v jiných pro muzikologa důležitých oborů (cizí jazyky, dějiny filozofie, estetika a obecná teorie umění atd.). Soustředí se rovněž na rozvoj praktických dovedností (sluchová analýza, čtení a hra partitur, collegium musicum, hra na klavír, počítačová editace hudby, hudební management, odborná praxe). Absolventi nacházejí uplatnění na trhu práce a v dalších formách a stupních studia.

Studijní obor *Uměnovědná studia* realizuje FF UP od roku 2008 pod stejným názvem, ve formě prezenčního jednooborového a dvouoborového bakalářského studia. Studijní obor je akreditován v programu *Teorie a dějiny hudebního umění*. O studijní obor je tradičně zájem ze strany uchazečů. Obor je provázán s tvůrčí činností pracovišť, na kterých je realizován, je zajišťován třemi uměnovědnými katedrami na FF UP – Katedrou dějin umění, Katedrou muzikologie a Katedrou divadelních a filmových studií. Obor poskytuje rovnoměrně vyvážené znalosti z teorie, dějin a praktických disciplín hlavních uměleckých druhů, vzhled do specializovaných teorií umění, estetiky a obecné teorie umění. Soustředí se na interdisciplinární přesahy a tvorbu spojujících pohledů na uměleckou realitu. Absolventi nacházejí uplatnění na trhu práce a v dalších formách a stupních studia.

Navazující magisterské studijní programy

Studijní obor *Dějiny výtvarných umění* realizuje fakulta 25 let (od 1992) let pod stejným názvem, v letech 1992 – 2004 jako pětiletý jednooborový studijní program, který byl od roku 2004 nahrazen dvouletým jednooborovým navazujícím studijním programem. Studijní obor je akreditován v programu *Teorie a dějiny výtvarných umění*. Studijní obor má povahu jenooboru v prezenční formě. O studijní obor je tradičně zájem ze strany uchazečů. Obor je provázán s tvůrčí činností pracoviště zvláště se zaměřuje na památkovou péči a využití nových technologií restaurování v oboru dějiny umění. Absolventi nacházejí uplatnění na trhu práce a v dalších formách a stupních studia.

Obor *Filmová, divadelní, televizní a rozhlasová studia* fakulta realizuje již 25 let, za dobu své existence prošel výraznou inovací svého obsahu a odvozeně i svého názvu. Původní název oboru byl *Teorie a dějiny dramatických umění* a jeho klíčovými oblastmi bylo studium filmu, divadla a literatury, v posledních deseti letech oblast literatury ustoupila, a naopak více prostoru získal odborný zájem o oblast divadla a televize. To se promítlo i do úpravy názvu studijního oboru, která proběhla v roce 2016. Obor je akreditován v rámci programu *Teorie a dějiny divadla, filmu a masmédií* a má formu jednooborového studia v prezenční formě. O obor je uspokojivý zájem ze strany uchazečů, především se jedná o absolventy bakalářské formy oboru na FF UP. Obor je provázán jak s výzkumnou činností katedry (projekty IGA), tak řadou prakticky orientovaných výstupů zejména festivalového charakteru (festivaly AFO, PAF, Divadelní flora ad.). Obor se zaměřuje především na pokročilejší studium teorie a dějin filmu, divadla, rozhlasu a TV, rozborové dramaturgické semináře, heuristicky orientovaný vlastní výzkum ad. Absolventi nachází uplatnění v oblasti audiovizuálního a divadelního průmyslu (produkční a distribuční společnosti, televizní a rozhlasové instituce, divadelní provoz, kulturní festivaly, kulturní segment státní správy ad.), ve vědeckých institucích, analytických centrech mediálních společností, v kulturní publicistice, připraveni jsou zakládat vlastní kulturní projekty. Absolventi mohou také pokračovat ve studiu v doktorském studijním programu.

Obor *Filmová studia* fakulta realizuje více než 20 let, jeho původní název zněl *Filmová věda*. Je akreditován v rámci programu *Humanitní studia* jako dvouoborová varianta v prezenční formě. Jádrem oboru je studium pokročilejší úrovně teorie filmu či vybraných historických období kinematografie, problematiky filmového trhu a distribuce, studijní plán doplňují výběrové rozborové semináře a přednášky a

prakticky orientovaná cvičení (tvůrčí činnosti v procesu vzniku filmu, festivalová produkce apod.). Obor je provázán jak s výzkumnou činností katedry (zejména v rámci projektů IGA), tak řadou prakticky orientovaných výstupů zejména festivalového charakteru (festivaly AFO, PAF). Absolventi nachází uplatnění v oblasti filmového průmyslu (produkční a distribuční společnosti, filmové festivaly, kulturní segment státní správy ad.), ve vědeckých institucích, analytických centrech mediálních společností, v kulturní publicistice, připraveni jsou zakládat vlastní kulturní projekty. Absolventi mohou také pokračovat ve studiu na v doktorském programu.

Obor *Divadelní studia* fakulta realizuje více než 20 let, jeho původní název zněl *Divadelní věda*. Je akreditován v rámci programu *Humanitní studia* jako dvouoborová varianta v prezenční formě. Jádrem oboru je studium pokročilé úrovně teorie a dějin divadla, doplněné o dramaturgické semináře, výběrové přednášky na vybraná teoretická či historická témata a prakticky orientované semináře (tvůrčí činnosti spojené s realizací vlastního či hostujícího divadelního představení, festivalová produkce apod.). Obor je provázán jak s výzkumnou činností katedry (zejména projekty IGA), tak řadou prakticky orientovaných výstupů zejména festivalového charakteru (festival *Divadelní flora*, činnost místních spolků ad.). Absolventi nachází uplatnění v oblasti divadelní průmyslu (divadelní provoz, dramaturgie a produkce, divadelní festivaly, kulturní segment státní správy ad.), ve vědeckých institucích a archivech, analytických centrech mediálních společností, v kulturní publicistice, připraveni jsou zakládat vlastní kulturní projekty. Absolventi mohou také pokračovat ve studiu na v doktorském programu.

Obor *Televizní a rozhlasová studia* je nově akreditovaným oborem v rámci programu *Humanitní studia*, a to v dvouoborové variantě v prezenční formě, první ročník bude zahájen v akademickém roce 2017/18. Řada předmětů však již byla v posledních asi šesti letech realizována v rámci tradičních oborů uvedených výše. Jádrem oboru je studium pokročilejších teorií televize a rozhlasu, doplněné o dramaturgické semináře či přednášky a semináře zaměřené na problematiku kreativních průmyslů a digitálního trhu. Studijní obor je úzce provázán nejen s vědeckou činností (zejména projekty IGA), ale i praktickými uměleckými projekty festivalového charakteru (festivaly AFO a *Bohemia Prix Radio*). Absolventi nachází uplatnění v oblasti televizního a rozhlasového průmyslu (produkční a dramaturgické skupiny, festivalová dramaturgie a produkce, kulturní segment státní správy, výzkumné a analytické

společnosti ad.), ve vědeckých institucích a archivech, analytických centrech mediálních společností, v kulturní publicistice, připraveni jsou zakládat vlastní kulturní projekty. Absolventi mohou také pokračovat ve studiu na v doktorském programu.

Studijní obor *Muzikologie* realizuje FF UP od roku 1992 pod stejným názvem, zpočátku ve formě pětiletého prezenčního jednooborového magisterského studia a od roku 1994 také ve formě navazujícího dvouletého jednooborového magisterského studia. Od roku 2005 je rozšířena akreditace o prezenční dvouoborové navazující magisterské studium. Studijní obor *Muzikologie* je akreditován v programu *Teorie a dějiny hudebního umění*. O studijní obor je tradičně přiměřený zájem ze strany uchazečů. Obor je provázán s tvůrčí činností pracoviště. V navazujícím dvouletém magisterském studiu prohlubuje vzdělání v dějinách a teorii hudby, v hudební estetice, metodologii hudební vědy, a zvláště pak ediční praxi. Absolventi nacházejí uplatnění na trhu práce a v dalších formách a stupních studia.

Doktorské studijní programy

Studijní obor *Teorie a dějiny výtvarných umění* realizuje fakulta 25 let (od roku 1992) pod stejným názvem. Studijní obor je akreditován v programu *Teorie a dějiny výtvarných umění* a má povahu jednooboru v prezenční i kombinované formě. O studijní obor je tradičně zájem ze strany uchazečů. Obor je provázán s tvůrčí činností pracoviště. Zaměření se liší podle odborných zájmů studentů. Absolventi nacházejí uplatnění na trhu práce.

Obor *Teorie a dějiny literatury, divadla a filmu* je akreditován v rámci programu *Teorie a dějiny divadla, filmu a masmédií* v prezenční a kombinované formě. V rámci plánovaných reakreditací je navržena změna názvu oboru (respektive programu) na *Teorie a dějiny filmu, divadla, televize a rozhlasu*. Nový název má reflektovat obsahové změny programu, kdy se mimo pole zájmu a také odbornosti členů oborové rady dostala literatura (její přítomnost je pozůstatkem oborové struktury fakulty v 90. letech), naopak je možné zaznamenat zvýšený zájem o řešení disertačních projektů z oblasti nejen filmu a divadla, ale i TV a rozhlasu, tedy oblastí nově pokrytých i některými členy a členkami oborové rady. Studijní program se zaměřuje na úroveň společnou všem možným tematickým směřováním studentů, např. obecné metodologické problémy vědeckého výzkumu v oblasti humanitních studií, dále se studenti dle svých specifických témat profilují v rámci pedagogických, publikačních a

dalších modulů. Absolventi programu jsou připraveni ucházet se o pracovní pozice vědeckého charakteru (archivy, výzkumné týmy, analytická oddělení), pedagogického typu (univerzitní sféra), ve státní správě a nadacích (Státní fond kinematografie, Divadelní ústav, ministerstva ad.).

Studijní obor *Teorie a dějiny hudby* realizuje fakulta od roku 1992 pod stejným názvem. Studijní obor je akreditován v programu *Teorie a dějiny hudebního umění* v prezenční i kombinované formě. O studijní obor je tradičně zájem ze strany uchazečů. Obor je provázán s tvůrčí činností pracoviště. Zaměření se liší podle odborných zájmů studentů. Absolventi nacházejí uplatnění na trhu práce.

Profil absolventa

Profily absolventů jsou v souladu s nařízením vlády č. 275/2016 Sb., v aktuálně platných studijních programech/oborech jsou studijní plány konstituovány k naplnění profilu absolventa.

Pokrytí základních tematických okruhů příslušejících k oblasti vzdělávání Vědy o umění a kultuře

V bakalářských typech studijních programů jsou pokryty všechny tematické okruhy stanovené nařízením vlády č. 275/2016 Sb., náležící do této oblasti vzdělávání, v navazujících magisterských a doktorských typech studijních programů jsou ze stanovených tematických okruhů pokryty všechny vyjma tematického okruhu Estetika.

Záměry do budoucna

V případě okruhu *Dějiny umění* je do budoucna plánováno zachovat stávající rozsah poskytovaného vzdělávání ve všech třech vzdělávacích stupních. Bude usilováno v blízké budoucnosti o zavedení formy maior a minor k rozšíření interdisciplinárního záběru studentů, rovněž je plánováno zachovat paralelně formu jednooborového studia. Větší důraz bude kladen na mezinárodní spolupráci ve výuce teorie a dějin restaurování a teorie a dějin památkové péče, a to především v kontaktech s univerzitou La Sapienza a Institutem restaurování v Římě. Plánováno je částečně v magisterském a výrazněji v doktorském studijním programu posílení spolupráce s některými pracovišti Přírodovědecké fakulty a jejich částečný podíl na výuce, a to v oblasti inovativních, nedestruktivních průzkumů uměleckých děl pomocí pokročilých technologií (k rozvinutí této spolupráce byly získány dva projekty OP VVV). Kromě

toho je plánováno uskutečňování doktorského studijního programu ve spolupráci s Ústavem dějin umění AV ČR, v. v. i. (obě pracoviště již dohodla podmínky spolupráce, které jsou ukotveny ve smlouvě o spolupráci). V budoucnu není plánováno rozšiřovat studium o další tematické okruhy.

V případě okruhů *Divadelní věda*, *Filmová věda* a *Management a marketing umění* došlo v rámci poslední akreditace k restrukturalizaci studijních plánů i nabídky oborů (změnou je rovnoprávný vztah předmětů z oblasti televizních a rozhlasových studií k ostatním „tradičním“ oblastem v rámci jednooborové varianty, dále i vznik samostatného dvouoboru *Televizní a rozhlasová studia*), není předpoklad výraznějších změn studijních plánů v horizontu příštích let. Uvedené změny totiž odráží hlavní vývojové tendence, tedy zvýšený zájem o specifické mediální druhy TV a rozhlasu mezi uchazeči o bakalářské i magisterské studium. Tyto umělecké druhy jsou nahlíženy a zkoumány z perspektivy humanitních studií, čímž se obor poměrně dostatečně diferencuje od tradice a praxe mediálních studií. Do studijního plánu jednooborového studia *Filmová, divadelní, televizní a rozhlasová studia*, oboru *Filmová studia*, respektive oboru *Televizní a rozhlasová studia* se také více promítá zájem o výzkum oblasti samotných kreativních průmyslů (tedy institucionálních, distribučních, ekonomicko-právních aspektů). Posílení této specifické oblasti by se mělo promítnout do konstituování speciálního doktorského studijního programu s titulem *Výzkum umění a kulturních průmyslů*, který by se právě na tuto oblast cíleně zaměřoval. Plánováno je zažádat o akreditaci kolem roku 2021, nyní se obsahová část programu začíná připravovat ve spolupráci s odborníky z ČR (Státní fond kinematografie, FF UK, FF MU) a ze zahraničí. Zástupci těchto institucí se budou z části podílet i na budoucí výuce v doktorském a částečně i navazujícím magisterském programu.

V rámci sítě institucí podílejících se na výuce lze v rámci UP jmenovat oddělení audiovizuálních služeb, které se podílí na realizaci odborného filmového praktika, či Centrum popularizace PŘF, s nímž katedra spolupracuje na realizaci festivalu AFO (ve studijním plánu figuruje speciální seminář a cvičení orientované na dramaturgii, produkci i vykonávanou praxi v rámci festivalu). Mezi spolupracující subjekty dále patří například Státní fond kinematografie (příprava expertíz ze strany zaměstnanců katedry, přičemž tato činnost se promítá do seminářů managementu kultury), v oblasti divadelních projektů patří mezi spolupracující univerzity JAMU Brno, na

přípravě projektů ESF v minulosti i nyní katedra spolupracuje zejména s FF MU a FF UK.

Mezi silné stránky realizace studijních programů patří poměrně dobře rozpracovaný systém prakticky orientovaných předmětů a vazby seminářů a cvičení na reálně existující kulturní eventy a mediální platformy (AFO, Divadelní flora, Divadlo Na Cucký, Divadlo K3, Divabaze.cz, 25fps.cz ad.), postupně se daří vytěžovat i dlouhodobější vazby na poskytovatele praxí (např. ČT, LFŠ ad.). Pozitivně je hodnocen i projekt Reactor, v jehož rámci přednáší zástupci kulturních průmyslů na půdě katedry (zástupci filmových produkcí a distribucí, divadel, televizních společností, AV databank, fundraiserů, expertů na mediální právo apod.). Absolventi oborů mají v tomto ohledu dobré podmínky při vstupu na pracovní trh.

Za slabé stránky je možné považovat menší provázanost výzkumných projektů s potřebami praxe, což se bude snažit změnit nově připravovaný DSP *Výzkum umění a kulturních průmyslů*, jehož doprovodným efektem bude i obohacení výuky v navazujícím magisterském programu.

V budoucnu bude vyvíjena v případě oboru *Muzikologie* snaha zachovat stávající rozsah poskytovaného vzdělávání ve třech vzdělávacích stupních. V přítomné době připravujeme reakreditaci doktorského studia a zavedení formy maior a minor v souvislosti se zajištěním kombinovatelnosti studijních programů. Obsahem studia bude nadále co nejširší oblast historické i systematické hudební vědy v návaznosti na tvůrčí vědeckou orientaci Katedry muzikologie, jež je tradičně postavena na výzkumu novější české hudby, resp. barokní hudby. Snahou je perspektivně oživit kritické vydávání starší hudby, proto bude problematika hudebního editorství ve studijních plánech v navazujícím a doktorském studiu posilována a stane se součástí klíčových základních teoretických předmětů. Ve vzdělávací činnosti nebude zohledňována pouze střeoevropská (resp. německá) oborová tradice, cílem je navázat rovněž na aktuální trendy tzv. New musicology. Úkolem do budoucna je ustavení české verze oboru, v angloamerickém prostoru označovaném jako „Popular Music Studies“ či „Popular Musicology“, v této souvislosti bude nadále probíhat užší spolupráce se zahraničními institucemi zabývajícími se výzkumem populární hudby (IASPM – International Association for the Study of Popular Music, Výzkumný ústav východní Evropy při brémské univerzitě apod.). Předpokládá se rovněž významnější zahrnutí problematiky etnomuzikologie, tradiční evropské hudby a zejména etnoorganologie. Užší spolupráce bude rozvíjena s partnerskými muzikologickými katedrami v rámci

univerzit v Lipsku, Grazu, Drážďanech, Bratislavě, Krakově, Varšavě, v irském Maynoothu či francouzském Saint-Étienne. Bude se rozvíjet spolupráce nejen AV ČR, v. v. i. (Kabinet hudební historie, Etnologický ústav), ale v i analogickými pracovišti na Slovensku a Maďarsku.

V budoucnu bude vyvíjena snaha zachovat u oboru *Uměnovědná studia* stávající rozsah poskytovaného vzdělávání na bakalářském stupni studia za úzké spolupráce tří uměnovědných pracovišť na FF UP. V přítomné době je připravováno zavedení formy maior a minor v souvislosti se zajištěním kombinovatelnosti studijních programů. Bude kladen větší důraz na mezinárodní spolupráci ve výuce. S ohledem na praktické vyústění bakalářského oboru bude vyvíjena snaha uzavírat v širším měřítku smlouvy s uměleckými či kulturními institucemi zajišťujícími odbornou praxi studentů. V budoucnu není plánováno rozšiřovat studium o další tematické okruhy.

II. Zajištění podmínek pro uskutečňování vzdělávací činnosti v oblasti vzdělávání *Vědy o umění a kultuře*

Tvůrčí činnost

Této oblasti vzdělávání se na FF věnují tři katedry: Katedra dějin umění, Katedra muzikologie a Katedra divadelních a filmových studií.

Vědecko-akademičtí pracovníci působící v této oblasti vzdělávání se aktivně a úspěšně účastní grantových soutěží, v jejichž rámci pak vznikají téměř všechny výsledky tvůrčí činnosti (jak ze zdrojů mimo UP, tak získáváním prostředků ve vnitřních grantových soutěžích). Tvůrčí oblast spočívá především ve vědeckém výzkumu (v omezené míře též v umělecké tvorbě vykazované v RUV), v propojování výzkumu s výukou a praxí, v organizování vědeckých, doktorandských a studentských konferencích, výstav, koncertů, festivalů, komentovaných projekcí, v neposlední řadě též zprostředkovávání výzkumu a pramenného materiálu širší veřejnosti prostřednictvím digitalizace a vývoje specializovaných webových portálů.

Významnou příležitostí pro tvůrčí rozmach byl výzkumný záměr *Morava a svět: Umění v otevřeném multikulturním prostoru*, (MŠMT, 2007–2013), jehož výsledkem byla řada výzkumů a publikací uvádějících výtvarné a hudební dění na Moravě do celoevropského kontextu.

V této oblasti vzdělávání přispívá FF UP do mezinárodního vědeckého dění také publikací časopisu *Czech and Slovak Journal of Humanities* (ERIH+), z jehož šesti

střídajících se čísel jsou tři věnována uměnovědným oborům: *Historia artium*, *Musicologica*, *Theatralia et cinematographica*.

Výtvarné umění

Existuje velmi plodná spolupráce všech generací badatelů vč. doktorandů a studentů navazujícího studia. V posledních letech se uměnovědný výzkum a publikační činnost orientovaly především na tyto oblasti:

- architektura 20. století;
- činnost ticinských a italských umělců v českých zemích a střední Evropě (Andrea Lanazani, Simone Gionima);
- gotika: výzkum gotického umění v několika českých regionech, především ve východních Čechách, kde provádějí komplexní umělecko-historické zpracování a prezentace dosud málo známého fondu památek (movitých i nemovitých) a sbírkových předmětů z období středověku a rané renesance v oblasti východních Čech v širokých kulturněhistorických souvislostech střední Evropy a interdisciplinárním kontextu; gotické skulptury v Podýjí; gotické madony; evropská cisterciácká gotika;
- ikonografie Cesara Ripy;
- mecenát: osobnost olomouckého biskupa Karla z Lichtensteinu Castelcornu;
- portugalský rod Silva Tarouca jako mecenáš rodiny Mánesů;
- regionální umělecká kultura (Slezsko, Olomouc, Kroměříž);
- renesance: renesanční sgrafita;
- současná fotografická tvorba;
- umění a sport: stavby sloužící sportovní a tělocvičné činnosti; zobrazování sportu a sportovců od raného novověku po dnešek.

Dramatická umění

Akademičtí pracovníci se ve své činnosti orientují na čtyři základní oblasti (film, divadlo, televize, rozhlas) a jejich intermediální vazby. Konkrétními oblastmi, které se odrážejí v povaze publikačních výstupů, grantů a dalších aktivit, jsou:

- dějiny českého divadla 20. století, regionální scény a amatérské divadlo (prof. Lazorčáková, doc. Spurná);
- dějiny německojazyčného divadla na území Moravy, zámecká divadla v českých zemích (doc. Štefanides, dr. Pavlišová);

- Hollywoodský systém, čeští tvůrci v éře amerického studiového filmu (dr. Hain);
- interpretativní a estetické přístupy k filmu a filmovému žánru, autorská perspektiva na filmové dílo (doc. Hudec, dr. Ptáček);
- reprezentace minorit v audiovizuální tvorbě, genderová perspektiva na mediální instituce a tvorbu (dr. Jedličková);
- vydání beletrie coby výstupu navazujícího na dlouhodobý badatelský zájem (dr. Sýkora; *Případ pro exorcistu, Modré stíny* ad.);
- výzkum audiovizuálního průmyslu v éře digitálních trhů, pirátství a copyright (doc. Zahradka);
- výzkum televizních a rozhlasových žánrů a formátů, televizní naratologie (doc. Hanáčková, dr. Korda, dr. Sýkora);
- žánrová a komunikační specifika populárně-vědeckého dokumentu (dr. Korda, dr. Jedličková).

Muzikologie

Výzkum v oblasti vzdělávání je veden v těchto tematických okruzích:

hudební regionalistika – dosud zejména v rámci výzkumného záměru *Morava a svět. Umění v otevřeném multikulturním prostoru*;

- barokní hudba na Moravě v dobovém evropském kontextu – zaměření na univerzální hudební žánry (latinská chrámová hudba, italská opera a oratorium), témata: nové zhodnocení tvorby kapelníků olomoucké katedrály před rokem 1800; výzkum slezských zámeckých kapel 2. poloviny 18. století; tvorba světových skladatelů v moravských hudebních sbírkách (zejména Kroměříž); odraz evropské hudby 18. století v naší hudební kultuře/pronikání tvorby místních skladatelů do zahraničí;
- fenomenologická analýza hudby – dosavadní tvůrčí činnost zaměřená na historii a teorii uplatnění fenomenologického přístupu v kontextu hudební teorie, zamýšlené projekty budou pokračovat v tématech hudební fenomenologie: zkoumání esteticky významných koncepcí vybraných fenomenologických filozofů, zkoumání explikačního potenciálu fenomenologických konceptů;
- hudební inventáře raného novověku – téma zpracováváno v rámci interinstitucionálního projektu GAČR;

- německé operní scény na Moravě 1870–1920 – dosud zpracována německá scéna v Olomouci, rozšíření zájmu na další oblasti v rámci připravovaného Visegradského projektu (spolu s muzikologickými pracovišti akademií věd na Slovensku, Maďarsku a Polsku);
- osobnosti české hudby 19. a 20. století v evropském kontextu (v současné době Fibich, Foerster, Novák, Suk) – příprava monografií a edicí v rámci výzkumných projektů;
- psychologický výzkum hudby a estetického prožívání – plánováno zapojení studentů na platformě studentské grantové soutěže;
- výzkum populární hudby, témata: populární hudba bývalého sovětského bloku (téma mezinárodní konference „Popular Music in Communist and Post-Communist Europe: State of Research, Perspectives“ – plánovaný publikační výstup); artrockové tendence v populární hudbě, výzkum recepce angloamerické populární hudby v komunistickém Československu.

Na univerzitní půdě je či byla řešena řada projektů financovaná z univerzitního specifického výzkumu (se zapojením doktorandů a studentů navazujícího studia), univerzitního zdroje pro podporu inovace výuky Fond rozvoje Univerzity Palackého a fakultního Fondu pro podporu vědecké činnosti.

V oblasti dramatických umění: Jaromír Kallista, Alfred Radok, Philip Roth, výzkum rozhlasové tvorby (Radiodock, hrdina.cz), titulkování filmů, sexuální orientace současné TV tvorby, Divadelní kritika v Olomouci a Ostravě (1956-1970), Současný tanec a performance v období po konceptuálním obratu, alegorie a ideologie v českém historickém filmu, divadelní historiografie.

V oblasti muzikologické: Olomoucké působení Iši Krejčího, 1945–1958, Hudební paměti Emanuela Chvály, České a německé hudební spolky v Olomouci v letech 1918–1939, Soubor baletu na olomoucké profesionální divadelní scéně ve 20. století, Alexandr Nikolajevič Skrjabin jako inovátor hudební řeči, Artrockové tendence v moderní populární hudbě, Meziválečné hudební divadlo v Olomouci, Provincial Theater and its Opera: German Opera Scene in Olomouc 1770-1918, Czech Music around 1900, Hudební kultura 1850-2015, Hudební vztahy Moravy v 18. století, Život a dílo Vítězslava Nováka v kontextu evropské hudební kultury, Adam Michna of Otradovice – Composer, Osobnosti, druhy a žánry novější české a evropské hudby, Stylová, žánrová a kulturní analýza české pop music v období šedesátých až

osmdesátých let 20. století, Teorie, dějiny a edice hudby 19. až 21. století, Zdeněk Fibich, skladatel, který se nebál experimentů.

Členové katedry muzikologie se také věnují koncertní a skladatelské činnosti s výstupy vykazovanými v RUV.

Příklady výstupů

- BERNÁTEK, Martin. The Renaissance of Czech Puppetry and the Cinema. In: *Theatralia*, Brno: Masarykova univerzita, 2015, roč. 18, č. 2, s. 135-167. ISSN 1803-845X.
- DRÁBEK, Pavel, BERNÁTEK, Martin, ŠLAISOVÁ, Eva a JOCHMANOVÁ, Andrea. Prague School Theatre Theory and Its Contexts (Afterword). In Drozd, David; Kačer, Tomáš; Sparling, Don. *Theatre Theory Reader: Prague Schools Writings*. Praha: Karolinum, 2016. s. 533-637, 105 s. ISBN 978-80-246-3578-1.
- HAIN, Milan. *Hugo Haas a jeho (americké) filmy*. Praha: Casablanca, 2015, 373 s. ISBN: 978-80-87292-28-0.
- HUDEC, Zdeněk. Miklós Jancsó a jeho filmy. Praha: Casablanca, 2017. 207 str. ISBN: 978-80-87292-34-1.
- KORDA, Jakub. Re-living History in Science Television Documentary: D-day As It Happens. In: Christie, Ian; Arbeit, Marcel. *Re-presenting the Past: Uses and Abuses of History*. Olomouc: UP v Olomouci 2015, s. 79-90. ISBN: 978-80-244-4760-5.
- Lenka Křupková, Jiří Kopecký, et alii, *Czech Music around 1900*, New York: Pendragon Press, 2017.
Kolektivní monografie, jejímiž hlavními autory jsou doc. PhDr. Jiří Kopecký, Ph.D. a doc. PhDr. Lenky Křupková, Ph.D. z Katedry muzikologie FF UP v Olomouci (jejich texty tvoří 65 % rozsahu knihy). Publikace vydaná u prestižního nakladatele literatury o hudbě vychází vstříc zájmu o českou hudbu ze strany zahraničních badatelů, odborné i laické veřejnosti.
- PTÁČEK, Luboš. *Akira Kurosawa a jeho filmy Existenciální obraz světa*. Praha: Casablanca, 2013, 416 s. ISBN: 978-80-87292-23-5.
- SPURNÁ, Helena. *Divadelní režisér a člověk Oldřich Stibor (1901 – 1943)*. Olomouc: Filozofická fakulta UP v Olomouci, 2015. 480 s. ISBN 978-80-87895-44-3.

- Stratilková, Martina, *Vývoj fenomenologického myšlení o hudbě*, Olomouc: VUP, 2013.
Jedinečná práce vzbuzující zájem nejen muzikologů, ale i filozofů a estetiků, příprava anglického překladu práce mající potenciál oslovit mezinárodní odbornou veřejnost.
- ŠTEFANIDES, Jiří, HAVLÍČKOVÁ, Margitta a PRACNÁ, Sylva. (2013) *Německojazyčné divadlo na Moravě a ve Slezsku 1-3*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci 2014, 302 s. ISBN: 978-80-244-4256-3.
- ZAHŘÁDKA, Pavel a MACEK, Jakub. Online Piracy and the Transformation of the Audiences' Practices: The Case of the Czech Republic. In Hick, Darren Hudson; Schmücker, Reinold. *The Aesthetics and Ethics of Copying*. London: Bloomsbury Publishing, 2016, s. 335-358. ISBN 978-14-7425-451-9.
- ZAHŘÁDKA, Pavel. *Heteronomie estetické hodnoty: Sociologická kritika filozofické estetiky*. Brno: Host, 2015. ISBN: 978-80-7491-490-4.
- Sehnal, Jiří, *Adam Michna of Otradovice – Composer. Perspectives on seventeenth-century sacred music in Czech lands*, Olomouc: VUP, 2016.
První monografické zpracování významné osobnosti barokní kultury v českých zemích, anglický překlad knihy uznávaného českého muzikologa vyšel vstřícně zájmu mezinárodní odborné komunity.

Vědecké události

Výsledkem tvůrčí činnosti nejsou jen publikační výsledky, nýbrž také pořádání konferencí, seminářů a workshopů, výstav, atd., které z Filozofické fakulty UP činí významné místo setkávání vědců, umělců, doktorandů a studentů v uměnovědných oborech. Je třeba připomenout následující aktivity:

- Mezinárodní konference studentů doktorských studijních programů *ArtHist 2015 – Umění v prostoru/prostor v umění*, 6. – 7. 5. 2015. Pořadatel: Katedra dějin umění Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Sborník: Jana Macháčková – Michaela Pavelková Rýdlová – Sabina Soušková (edd.), *Umění v prostoru, prostor v umění*, Olomouc 2015 (ISBN 978-80-85037-74-6).
- Mezinárodní konference *Historická Olomouc XIX – Sv. František Xaverský a jezuitská kultura v českých zemích*. Pořadatel: Katedra dějin umění Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a Cyrilometodějská

teologická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci – 17.-19. 5. 2012. Sborník: Pavel Štěpánek (ed.), Sv. František Xaverský a jezuitská kultura v českých zemích, Olomouc 2014 (ISBN 978-80-244-3452).

- Mezinárodní konference „Popular Music in Communist and Post-Communist Europe: State of Research, Perspectives“ (28.–29. března 2017). Katedra muzikologie dále v minulém roce (27. 5. 2016) spolupřádala muzikologickou konferenci Hudba v zemích Koruny české v raném novověku. Kromě toho katedra muzikologie pořádá každoročně mezinárodní festival soudobé hudby Music Olomouc (od r. 2009, ve spolupráci se spolkem MusicOlomouc), který zahrnuje koncerty, workshopy, přednášky skladatelů a interpretů pro studenty a veřejnost.
- Mezinárodní konference *Historická Olomouc XX – Portugalský rod Silva Tarouca – mecenáši Josef Mánes – a jeho stopy v české kultuře*. Pořadatelé: Katedra dějin umění Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a Vlastivědné muzeum v Olomouci – 29. 4. 2015, pod záštitou Velvyslanectví Portugalska v České republice a Instituto Camões v Praze. Publikace: Pavel Štěpánek, Mecenáši Josefa Mánes, portugalský rod Silva Tarouca a jeho vliv na českou kulturu, Olomouc 2015.
- Mezinárodní festival populárně-vědeckých filmů AFO (2007-současnost; dr. Bilík, dr. Korda, dr. Klusáková, dr. Jedličková).
- Výstava k publikaci *Hugo Haas a jeho americké filmy* (2015, dr. Hain).
- Spolupráce na dramaturgii a organizaci Noir film festivalu (2013-současnost, dr. Hain)
- Výstava k publikaci *Hugo Haas a jeho americké filmy* (2015, dr. Hain)

Spojování tvůrčí činnosti s výukou

Uměnovědné obory usilují o těsné spojení tvůrčí činnosti s výukou. Kromě toho, že vyučující přirozeně přenášejí do své výuky nejnovější vědecké poznatky, existují i snahy o systematictější organizaci tohoto sepjetí, které doznaly největšího rozvoje v době trvání projektů ESF/OPVK, mezi kterými lze připomenout projekty:

- *Interdisciplinární inovace výuky kulturních studií na Univerzitě Palackého v Olomouci*, poskytovatel: Evropský strukturální fond, příjemce: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, spoluřešitelé: doc. PaedDr. Alena

Kavčáková, Dr., prof. PhDr. Ladislav Daniel, PhD., doba řešení: 2013-2015 (CZ.1.07/2.2.00/28.0137).

- *Výtvarná výchova ve světě současného umění a technologií*, příjemce: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, spoluřešitel: doc. PaedDr. Alena Kavčáková, Dr., doba řešení: 1/2010 – 12/2012. (CZ.1.07/1,3,00/14.0016).
- *Umění: prostor pro život a hru*, poskytovatel: Evropský strukturální fond, projekt: příjemce: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, hlavní řešitel: prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D., doba řešení: 2006–2008 (projekt s tématem mediace umění).
- Série projektů ze zdrojů FRVŠ či FRUP (*Radiodock; Audiovize a fonografie; Inovace předmětů v rámci TV a radio studies*) se bezprostředně projevila nejen v rozvoji předmětů zaměřených na oblast televizních a rozhlasových studií, ale ve finále i v akreditaci nového studijního oboru Televizní a rozhlasová studia, který je svého druhu vůbec první v ČR a sleduje tak trendy známé ze zahraničí, tedy legitimizaci televize a rádia po boku filmových či divadelních studií. Díky projektům se podařilo vytvořit republikově unikátní knihovnu odborné literatury, která má zásadní vliv na povahu výuky a činnosti v seminářích i na vznikající závěrečné práce zaměřené na TV a rozhlasová témata. Počet každoročně zadávaných závěrečných prací se ve výsledku za poslední roky zněkolikanásobil. Díky projektům se podařilo vybavit rozhlasovou a filmovou střížnu či rozhlasové studio, které umožňují studentům naplňovat činnosti v rámci kreditově ohodnocených předmětů z prakticky orientovaného modulu studijního plánu.
- Výzkumný projekt *Současný tanec a performance v období po konceptuálním obratu* se promítá do tematické inovace studijního plánu oboru Divadelní studia. V současné době dochází k dokončování monografie (J. Pavlišová), již nyní se však téma odráží v nabídce seminářů a diplomových prací. Doplnění spíše tradičně pojaté definice divadelní kultury o taneční formy a zejména pak dynamickou a širěji pojatou oblast performance sleduje trendy, které jsou typické pro zahraniční výzkumný kontext (například v německojazyčné oblasti, s níž jsou díky projektu pedagogové v úzkém kontaktu). Tím se vhodně doplňuje heuristicky orientovaný výzkum divadla, který má na pracovišti dlouhou tradici.

Záměry do budoucna

Na poli výzkumu výtvarného umění je záměrem do budoucna (kromě zachování širší spektra výstupů tvůrčí činnosti ve výše uvedeném rozsahu) rozšíření přesahu oboru dějiny výtvarných umění k přírodním vědám, konkrétně k využití nových technologických metod při průzkumu uměleckých děl. Rozvoj tvůrčí oblasti v tomto směru je podpořen ziskem dvou projektů OP VVV *Technologie pro umění* a *Technologie pro umění LAB* (viz níže v tabulce), které budou řešeny v letech 2017–2022. Je v plánu výrazně do budoucna posílit studium teorie a metodologie dějin umění ve všech třech vzdělávacích stupních a posilovat spolupráci se zahraničními partnery. Dva velké týmy složené z členů katedry i dalších renomovaných badatelů z ČR (AV ČR, NPU, MU Brno, Muzeum východních Čech, Muzeum umění Olomouc) budou do roku 2020 řešit dva rozsáhlé projekty NAKI II, v rámci kterých budou publikovat řadu nových odborných výstupů. Na řešení projektů se budou aktivně či pasivně podílet studenti všech tří vzdělávacích stupňů. Kromě toho budou uměnovědci řešit menší projekty a rozvíjet další odbornou tvůrčí činnost, do které jsou integrováni studenti, především magisterského a doktorského programu.

Výhledově patří mezi rozvojové záměry intenzivněji se soustředit na aplikačně orientovaný výzkum kulturních průmyslů, např. na problematiku jednotného digitálního trhu a proměn divácké recepce v jeho kontextu. Součástí záměru je otevření DSP Výzkum umění a kulturních průmyslů, na jehož přípravě se budou podílet také významní odborníci ze zahraničí (R. Towse, Paul Stepan ad.). Mezi další záměry patří rozvinutí studia televizní a rozhlasové tvorby s ohledem na humanitně orientované interpretativní metody, součástí je i překlad klíčových teoretických titulů, doposud absentujících v českém akademickém prostředí (dr. Korda - Complex TV). Dále je záměrem nově se soustředit na výzkum intermediální povahy současné scénické tvorby, tedy divadla a performance (dr. Bernátek, dr. Pavlišová).

V oblasti muzikologie budou rozvíjeny dosud etablované oblasti historické i systematické hudební vědy. Tradiční zájem olomoucké katedry o dějiny novější hudby bude korunován monografickými a edičními publikačními výstupy k osobnostem a tvorbě skladatelů druhé generace české hudby, jež v současné době vznikají v rámci dílčích výzkumných projektů. V oblasti starší hudby do roku 1800 bude nadále veden výzkum hudby na dvoře olomouckých (arci)biskupů v širším evropském kontextu. Mezi témata řešená v dlouhodobějším horizontu patří zejména výzkum slezských

zámeckých kapel 2. poloviny 18. století a odraz tvorby evropských skladatelů doby baroka a klasicismu v lokální hudební kultuře. Snahou je perspektivně oživit kritické vydávání starší hudby, což je aktivita na českých muzikologických pracovištích dosud chybějící. Problematika hudebního editorství je rovněž obsahem klíčových základních teoretických předmětů v navazujícím magisterském studiu a je zahrnuta i do studijních plánů studia doktorského. Kromě těchto muzikologických aktivit vycházejících z rámce střeoevropské (resp. německé) oborové tradice, je cílem navázat na aktuální trendy tzv. New musicology. Předpokladem je další rozvíjení procesu vedoucího k ustavení české verze oboru, v angloamerickém prostoru označovaném jako „Popular Music Studies“ či „Popular Musicology“, v této souvislosti bude nadále probíhat užší spolupráce se zahraničními institucemi zabývajícími se výzkumem populární hudby (IASPM – International Association for the Study of Popular Music, Výzkumný ústav východní Evropy při brémské univerzitě apod.). Předpokládá se rovněž významnější vědecká aktivita v oblasti výzkumu tradiční evropské hudby a zejména etnoorganologie, a empirického hudebně psychologického výzkumu.

Dle Frascati manuálu jsou v oblasti vzdělávání *Vědy o umění a kultuře* na UP pokryty tvůrčí činností následující vědní disciplíny:

Pokryté vědní disciplíny			
Č.	DETAILED FORD	WOS Category	RIV (dominující vazba)
6.4 Arts (arts, history of arts, performing arts, music)			
6401	Arts, Art history	ART	AL – Umění, architektura, kulturní dědictví
6403	Performing arts studies (Musicology, Theater science, Dramaturgy)	THEATRE	
		DANCE	
		MUSIC	
6405	Studies on Film, Radio and Television	FILM, RADIO, TELEVISION	

Nejvýznamnější aktivity v tvůrčí činnosti

Přehled řešených grantů a projektů			
Řešitel / spoluřešitel	Názvy grantů a projektů získaných pro vědeckou, výzkumnou, uměleckou a další tvůrčí činnost v příslušné oblasti vzdělávání	Zdroj	Období
Ladislav Daniel (řešitel)	Výzkumný záměr <i>Morava a svět: Umění v otevřeném multikulturním prostoru</i> , (MŠMT, č. MSM6198959225)	MŠMT	2007– 2013
Jana Zapletalová (řešitel)	Ticinští umělci na Moravě (č. P409/12/P302)	GAČR	2012– 2014
Ivo Hlobil (řešitel)	Gotické a raně renesanční umění ve východních Čechách: výzkum, interpretace, prezentace (Ministerstvo kultury ČR, č. DG16P02B003)	MK	2016– 2020
Rostislav Švácha (spoluřešitel)	Za chrám, město a vlast. Olomoucký biskup Karel z Lichtensteinu Castelcorna uprostřed barokní Evropy. Ministerstvo kultury ČR, č. DG16P02M013, hlavní příjemce: Muzeum umění Olomouc)	MK	2016– 2019
Jana Michalčáková (řešitel)	DSP Technologie pro umění	OPVVV	2017– 2022 (zaháje ní 10/2017)
Jana Michalčáková (řešitel)	DSP Technologie pro umění LAB	OPVVV	2017– 2022 (zaháje ní 10/2017)
Martin Bernátek (spoluřešitel)	Divadlo jako syntéza umění. Otakar Zich v kontextu moderní vědy a dnešní potenciál jeho konceptů	GAČR	2016 - 2018
Petr Bilík (spoluřešitel)	Partnerská síť univerzit a filmového průmyslu	ESF OPVK	2012- 2014
Petr Bilík (spoluřešitel)	Literatura bez hranic: Dislokace a relokace v pluralitním prostoru	ESF OPVK	2012 - 2014
Petr Bilík (řešitel)	Příprava vysokých škol pro oblast kulturních a kreativních průmyslů	CRP 13+	2016
Petr Bilík (spoluřešitel)	Centrum pro transdisciplinární výzkum kulturních fenoménů ve středoevropských dějinách: Obraz, komunikace, jednání	GAČR centrum excellence	2014 - 2018
Milan Hain (řešitel)	Výrobce hvězd: David O. Selznik a hollywoodský hvězdný systém	GAČR	2017 - 2019
Veronika Klusáková (řešitelka)	Re-prezentace minulosti: nové metody interpretace historie v umění a médiích	ESF OPVK	2012- 2015
Jakub Korda (řešitel)	Praktický networking: AFO	ESF OPVK	2012- 2014
Jakub Korda (řešitel), Pavel Zahrádka (spoluřešitel)	Výzkum umění a kulturních průmyslů. Rozvoj výzkumně zaměřeného doktorského studijního programu.	ESF OPVVV	2017 - 2022
Helena Spurná (spoluřešitelka)	Generace režiséra Miloše Wasserbauera a progresivní dramaturgie v opeře Státního divadla v Brně	GAČR	2015 - 2017

Pavel Zahrádka (spoluřešitel)	Ethics of Copying. Center for Interdisciplinary Research, Universität Bielefeld	ZIF	2015 - 2017
doc. PhDr. Jiří Kopecký, Ph.D., spoluřešitel	<i>Výzkum post-indeterministických kompozičních metod: komponování v hudebních animačních programech a v hudební výchově</i> , grant GA ČR r. č. 408/09/0121	GA ČR	2010– 2014
Mgr. Jana Spáčilová, Ph.D., spoluřešitelka	<i>Hudební inventáře raného novověku v českých zemích</i> , GAČR, GP 16-17615S. Ve spolupráci s ÚHV FF MU Brno a Kabinetem hudební historie EÚ AV ČR. Výzkumný projekt vedoucí k publikačním výstupům mj. členky Katedry muzikologie FF UP.	GAČR	2016– 2018

Přehled řešených projektů a dalších aktivit v rámci spolupráce s praxí

Pracoviště praxe	Název či popis projektu uskutečňovaného ve spolupráci s praxí	Období
MFF Academia Film Olomouc	Vybraní akademičtí pracovníci se podílejí na řízení a dramaturgické koncepci mezinárodního filmového festivalu i jeho části určené pro industry hosty. Festival je v současnosti evropsky unikátní událostí a je jedním z hlavních činitelů síťovacích aktivit s dalšími festivaly orientujícími se na oblast vědeckého filmového a televizního dokumentu.	2007 - současnost
Státní fond kinematografie	Vybraní členové KDFS působí jako experti posudkující žádosti podávané k SFK a to v oblastech developmentu a produkce filmů, publikační a vědecké činnosti, propagace čs. kinematografie v zahraničí ad.	2014-současnost
Státní fond kinematografie	Analýza dopadu Strategie pro jednotný digitální trh v EU na český audiovizuální průmysl (řešitel Pavel Zahrádka)	2016 - 2018
Region Hranicko	Projekt <i>Hudební muzeum regionu Hranicko</i> . Spolupráce s MAS Rozvojové partnerství Regionu Hranicko. Projekt řešený v rámci Programu rozvoje venkova. Zdroj: SZIF. V rámci projektu se Katedra muzikologie podílela na tvorbě expozic Muzea Bedřicha Smetany v Týně nad Bečvou, Hudebního a filmového muzea regionu Hranicko v Hustopečích nad Bečvou, na pořádání odborné konference v Hustopečích nad Bečvou a vydání publikace <i>Z hudební historie Hranicka a Lipenska</i>	2014

Přehled zapojení do zahraničních a mezinárodních odborných organizací

Institut für Germanistik, Universität Wien /OeAD Österreich – Werfel-Forschungsgruppe. Jitka Pavlišová, členka
Institut für Musikwissenschaft, Universität Graz. Helena Spurná, členka
Ústav polské kultury, Fakulta Polonistiky Varšavské univerzity. Martin Bernátek, člen
European Communication Research and Education Association (ECREA) – Jana Jedličková, členka
Mezinárodní společnost Leoše Janáčka, člen (Křupková)
Mezinárodní společnost Vítězslava Nováka, člen (Křupková)
Kuratorium des Sudetendeutschen Musikinstituts, člen (Křupková)

Kuratorium des Festivals junger Künstler Bayreuth, člen (Křupková)
International Martinů Circle (IMC), člen (Kopecký)
Společnost Zdeňka Fibicha (SZF), člen (Kopecký)
Česká společnost pro výzkum 18. století, člen - společnost spolupracuje s ISECS - International Society for Eighteenth-Century Studies (Spáčilová)
Česká společnost pro hudební vědu (ČSHV), člen výboru (Blüml), členové (všichni pedagogové Katedry muzikologie)
International Association for the Study of Popular Music (IASPM), člen (Blüml)
Spolek MusicOlomouc, člen (Vičarová, Kepřt)
Klub vojenských absolventů a příznivců Vojenské konzervatoře, člen (Vičarová)
Gruppo di Analisi e Teoria Musicale (GATM), člen (Stratilková)
Istituto superiore per la Conservazione ed il Restauro – ISCR (smlouva o spolupráci byla podepsána v roce 2014)

Na poli výtvarného umění byli a jsou vědecko-akademictí pracovníci hlavními řešiteli, spoluřešiteli i členy týmu významných národních projektů, poskytovaných např. Grantovou agenturou ČR, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvem kultury ČR nebo projekty OP VVV. Tyto projekty zapojují specialisty či týmy specialistů ze zahraničí a mají významný mezinárodní přesah. Výsledky vědecké činnosti, kterou katedra rozvíjí v rámci projektové činnosti, mají dosah národního i mezinárodního významu. Katedra úzce a dlouhodobě spolupracuje s katedrou dějin umění na Sapienza Università di Roma (rámcová smlouva o spolupráci v oblasti vědy, výzkumu a vzdělávání byla podepsána v roce 2012) a s římským institutem restaurování Istituto superiore per la Conservazione ed il Restauro ISCR (smlouva o spolupráci byla podepsána v roce 2014).

Pro dramatická umění měly v uplynulém období zásadní dopad například projekty v kapitole ESF OPVK, které například výrazně posílily internacionalizaci katedry díky možnosti hostit množství zahraničních přednášejících. Jejich přednášky a semináře navštěvovali studenti katedry a konzultovali s nimi svá témata i pedagogové KDFS a dalších pracovišť, projekt umožnil badatelské pobyty akademických pracovníků na prestižních zahraničních univerzitách (projekty *Re-prezentace minulosti*, *Praktický networking: AFO*). Vedle toho tyto projekty umožnily realizaci desítek pracovních stáží studentů v institucích audiovizuálního průmyslu v ČR a zahraničí (projekty *Partnerská síť univerzit a filmového průmyslu*; *Praktický networking: AFO*). Z kontaktů vzniklých díky projektům katedra těží dodnes, řada absolventů zpětně zprostředkovává studentské stáže z pozice mentorů v rámci institucí činných v oblasti filmového a TV průmyslu.

Z čistě vědecky orientovaných grantů má velký přínos mezinárodní projekt *Ethics of Copying*, jehož výstupem jsou nejen publikace s mezinárodním dopadem (kapitola knihy vydaná ve vydavatelství Bloomsbury), ale i kontakty, jichž katedra bude využívat pro realizaci externí výuky, přípravy DSP orientovaného na oblast výzkumu kulturních průmyslů a spolupráci na výzkumu se zahraničními partnery (Sigmund Freud PrivatsUniversität). Řada dalších individuálních vědeckých grantů přinesla vydání publikací majících dopad na rozvoj oboru divadelních a audiovizuálních studií v tuzemském kontextu (monografie o S. Peckinpahovi, O. Stiborovi ad.).

Velkým přínosem je účast v projektu *Ethics of Copying* v rámci Center for Interdisciplinary Research, Universität Bielefeld se promítá jak do koncepce realizovaných seminárních kurzů, organizace přednášek externích vyučujících či expertů z praxe, tak do plánované inovace struktury studijního oboru (programu) Filmová studia, respektive Televizní a rozhlasová studia. Téma produkčních, distribučních a recepčních praktik a jejich právních a etických rámců lze považovat za velmi důležité, v tuzemském kontextu nepříliš reflektované a přitom zcela zásadní pro současný stav, problémy a výzvy audiovizuálního průmyslu. Proto lze považovat tento projekt za zásadní a iniciační zkušenost, stojí dokonce v pozadí záměru akreditovat specificky orientovaný doktorský studijní program (schválen byl projekt ESF OPVVV na jeho přípravu ve spolupráci se zahraničními experty). Součástí dopadu projektu na výuku je i realizovaný výzkum podpořený z prostředků programu IGA (*Etika kopírování: sociologický výzkum*). Díky tomuto projektu a v něm nabytým zkušenostem se vybraní pedagogové zapojují do přípravy výzkumných zpráv vypracovávaných pro Státní fond kinematografie (např. otázky jednotného digitálního trhu ad.).

Vybrané výsledky

- Projekt: *DSP Technologie pro umění*, poskytovatel: OPVVV, Výzva č. 02_16_017 č. 02_16_018 Rozvoj výzkumně zaměřených studijních programů v prioritní ose 2 OP, příjemce: Univerzita Palackého v Olomouci, hlavní řešitel: dott. Jana Michalčáková, Ph.D. et Ph.D., doba řešení: říjen 2017–2022. Cílem projektu je vytvoření nového doktorského studijního programu, který bude kombinovat tradiční obor dějiny umění s obory přírodovědnými, které se zabývají neinvazivním průzkumem uměleckých děl. Současně vznikne laboratoř pro realizaci průzkumů, která bude sdíleným školicím pracovištěm FF a PŘF pro studenty magisterského a doktorského studia.

- Projekt: *Gotické a raně renesanční umění ve východních Čechách: výzkum, interpretace, prezentace*, poskytovatel: Ministerstvo kultury ČR, č. DG16Po2Bo03, prof. PhDr. Ivo Hlobil, CSc. (řešitel), 2016–2020. Hlavním cílem projektu je systematické a komplexní umělecko-historické zpracování a prezentace dosud málo známého fondu památek (movitých i nemovitých) a sbírkových předmětů z období středověku a rané renesance v oblasti východních Čech v širokých kulturněhistorických souvislostech střední Evropy a interdisciplinárním kontextu. Na realizaci projektu se vedle pedagogů přímo badatelsky podílejí vybraní studenti doktorského studijního programu. Odborných exkurzí se účastní studenti nižších stupňů. Výsledky bádání prezentují vyučující-členové týmu průběžně studentům všech tří studijních programů (Bc., Mgr., Ph.D.).
- Rostislav Švácha (ed.) – Andrea Steckerová – Tomáš Winter – Milan Pech – Vojtěch Lahoda, *StArt: Sport as a Symbol in the Fine Arts*, Prague, Arbor vitae, Czech Olympic Committee, 2016, 318 s. ISBN 978-80-7467-090-9; stať "Sport as a Symbol", s. 15-19, 100%; a "Sport as a Cultivator of the Body", s. 69–127, 100%. Odborná kolektivní monografie vzniklá z podnětu Českého olympijského výboru a distribuovaná nejdříve na olympijských hrách v Riu de Janeiru 2016. Editoricky ji připravil a kapitolu o 19. století napsal vedoucí katedry Rostislav Švácha, kapitolou o sportování renesanční a barokní aristokracie se na ní podílela absolventka katedry Andrea Steckerová-Rousová. Kniha pokrývá zobrazování sportu a sportovců od raného novověku po dnešek v mezinárodních souvislostech a koncentruje se přitom na hlubší ideové významy této lidské aktivity.
- Pavel Štěpánek, *Mecenáši Josefa Mánesa – portugalský rod Silva Tarouca – a jeho vliv na českou kulturu/ Mecenas de Josef Mánes – a família Silva Tarouca e a sua influência na cultura checa*. Brno 2016. 208 s. Kniha ISBN 978-80-87028-13-1. Odborná kniha ve dvojjazyčném česko-portugalském vydání, která má význam vzhledem k tématu jak pro české, tak rovněž pro zahraniční odbornou veřejnost.
- Jana Zapletalová, *Andrea del Sarto's Madonna at Opočno*, *The Burlington Magazine*, August 2014, č. 1337, sv. 156, s. 510–517, ISSN 0007-6278. Jedná se o odborný článek s velkým mezinárodním přínosem, publikovaný v jednom

z deseti nejlepších světových periodik v oboru dějin umění, registrovaném na Web of Science.

- Ivo Hlobil – Jana Hrbáčová (eds.), *Gotické Madony na lvu – Klikaté cesty poznání/ Gotische Madonnen auf dem Löwen – Löwenmadonnen im Zick-Zack zur Erkenntnis*, Olomouc 2014. Realizace mezinárodně důležitého bádání o problematice gotických Madon na lvu, příprava a organizace mezinárodní výstavy v Olomouci a Leogangu (AT), příprava česko-německého odborného katalogu.
- Rostislav Švácha (ed.), *Sial: Liberec Association of Engineers and Architects, 1958–1990: Czech architecture against the stream*, Prague, Arbor vitae 2012, 301 s., ISBN 978-80-87764-87-7: editor; stať "Sial and Školka Sial", s. 69–95, podíl 100%; stať "Between Environmentalism, Post-Modernism and the New Modernity", s. 143-169 (s Jakubem Potůčkem), podíl 50%. První velká odborná monografie o proslulém libereckém ateliéru, na níž se pod vedením Rostislava Šváchy autorsky podílelo 14 absolventů katedry.
- Rostislav Švácha (ed.), *Naprej! Czech Sports Architecture 1567–2012*, Prague, Prostor-architektura, interiér, design, 328 s., ISBN 978-80-87064-09-2: editor, stať "Aristocratic Sports", s. 14-19, 100%; stať "Democratization of Sports", s. 46-58, 100%; stať "Sports in the Czechoslovak Republic", s. 110–122, 100%; stať "Communist Sports", s. 186–199, 100%; stať "Sports in the Restored Democracy", s. 256–271, 100%. První vědecká monografie padesáti sportovních staveb v českých zemích od raného novověku po dnešní dobu. Kromě Rostislava Šváchy do ní přispěli absolventi katedry Martin Horáček, Marcela Horáčková, Martina Mertová, Martin Strakoš, Markéta Svobodová a Robert Šrek. Rostislav Švácha za ní obdržel cenu Mezinárodního olympijského výboru *Sport et art* 2014.
- DRÁBEK, Pavel, BERNÁTEK, Martin, ŠLAISOVÁ, Eva a JOCHMANOVÁ, Andrea. Prague School Theatre Theory and Its Contexts (Afterword). In Drozd, David; Kačer, Tomáš; Sparling, Don. *Theatre Theory Reader: Prague Schools Writings*. Praha: Karolinum, 2016. s. 533-637, 105 s. ISBN 978-80-246-3578-1. Jde o rozsáhlý kontextový doslov k tzv. divadelní teorii pražské školy jež komplexně zahraničnímu čtenáři představuje konstituci českého moderního myšlení o divadle v kontextu dobových vědeckých, filosofických, politických a uměleckých proudů první poloviny 20. století. Doslov doprovází

první souhrné vydání kánonických textů tzv. českého divadelního strukturalismu vedle dříve publikovaných a nově revidovaných překladů obsahuje i nové překlady. Vydalo nakladatelství Karolinum ve spolupráci s University of Chicago Press.

- BERNÁTEK, Martin. The Renaissance of Czech Puppetry and the Cinema. In: *Theatralia*, Brno: Masarykova univerzita, 2015, roč. 18, č. 2, s. 135-167. ISSN 1803-845X. doi:10.5817/TY2015-2-4. Studie která poprvé představuje specifický fenomén konstituce moderního českého loutkářství, tzv. loutkářskou renesancí, v kontextu celkové mediální změny a synergie kulturních praxí na počátku 20. století a zejména v souvislostech reálného etablování kinematografie a diskursivní konstrukce rozdílů jednotlivých dobových mediálních forem. Studie vyšla v rámci tematického čísla *Czech Puppet Theatre in Global Context* a editoři Christiana Billinga a Pavel Drábka (University of Hull, UK) studii uvádí slovy "In a sophisticated inquiry, Bernátek's analysis offers new insights on the ways in which puppet theatre developed within a context of a conservative/modern binary of cultural emancipation".
- HAIN, Milan. *Hugo Haas a jeho (americké) filmy*. Praha: Casablanca, 2015, 373 s. ISBN: 978-80-87292-28-0. Kniha získala čestné uznání rektora UP. Autor zmapoval doposud neznámý fenomén z dějin českých tvůrců tvořících v emigraci, kniha a doprovodná výstava měla velký ohlas v tuzemských médiích.
- HUDEC, Zdeněk. Miklós Jancsó a jeho filmy. Praha: Casablanca, 2017. 207 str. ISBN: 978-80-87292-34-1. Titul navazuje na předchozí autorovu publikaci věnovanou filmovému režisérovi Samu Peckinpahovi a tvoří tak ucelenou linii představující významné ikony dějin filmu. Předchozí titul získal cenu České společnosti pro filmová studia, na podobný ohlas u odborné veřejnosti bude zřejmě aspirovat i tento čerstvě vydaný titul.
- KORDA, Jakub. Re-living History in Science Television Documentary: D-day As It Happens. In: Christie, Ian; Arbeit, Marcel. *Re-presenting the Past: Uses and Abuses of History*. Olomouc: UP v Olomouci 2015, s. 79-90. ISBN: 978-80-244-4760-5. Kolektivní monografie zahrnuje texty odborníků z oblastí filmových a televizních studií, historie, sociologie médií či dějin umění (L. Mulvey, R. Odin, I. Christie ad.). Tato kapitola se věnuje teoreticky

neuchopenému tématu populárně-vědeckých filmů a televizních pořadů a stává se tak jedním z několika málo odborných příspěvků, které se tomuto tématu vůbec věnuje a to i v mezinárodním kontextu.

- PTÁČEK, Luboš. *Akira Kurosawa a jeho filmy Existenciální obraz světa*. Praha: Casablanca, 2013, 416 s. ISBN: 978-80-87292-23-5. Kniha je vůbec prvním tuzemským komplexním pohledem na výjimečnou osobnost dějin filmu. Vedle pevného metodologického rámce byla v recenzích oceněna i schopnost demytizovat osobnost Akira Kurosawy, což není běžnou součástí jemu věnovaných odborných textů.
- SPURNÁ, Helena. *Divadelní režisér a člověk Oldřich Stibor (1901 – 1943)*. Olomouc: Filozofická fakulta UP v Olomouci, 2015. 480 s. ISBN 978-80-87895-44-3. Monografie se detailně věnuje významné regionální osobnosti divadelní historie, její význam spočívá v nebývale precizní práci s velkým množstvím pramenů a archiválií. Je to vůbec první text věnovaný této osobnosti a má klíčový význam pro oblast divadelních studií u nás.
- ŠTEFANIDES, Jiří, HAVLÍČKOVÁ, Margitta a PRACNÁ, Sylva. *Německojazyčné divadlo na Moravě a ve Slezsku 1-3*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci 2014, 302 s. ISBN: 978-80-244-4256-3. Třetí díl cyklu věnovaného mapování německojazyčného divadla na našem území je spolu s dvěma předchozími díly (vydáno 2011 a 2013) rozsáhlým přehledem osobností a institucionálních charakteristik specifického divadelního segmentu. Je výsledkem heuristicky náročného výzkumu realizovaného v průběhu několik let.
- ZAHŘÁDKA, Pavel a MACEK, Jakub. Online Piracy and the Transformation of the Audiences' Practices: The Case of the Czech Republic. In Hick, Darren Hudson; Schmücker, Reinold. *The Aesthetics and Ethics of Copying*. London: Bloomsbury Publishing, 2016, s. 335-358. ISBN 978-14-7425-451-9. Publikace vnáší téma copyrightu a pirátství do kontextu filozofie a otevírá celou řadu důležitých otázek jdoucích napříč oblastí legislativy, recepce, ekonomiky a etiky. Tato kapitola zprostředkovává zkušenost z České republiky a přináší tak do mezinárodního kontextu důležitou lokální perspektivu.
- ZAHŘÁDKA, Pavel. *Heteronomie estetické hodnoty: Sociologická kritika filozofické estetiky*. Brno: Host, 2015. ISBN: 978-80-7491-490-4. Základním poselstvím knihy je teze, že filozofická a sociologická estetika jsou

komplementárními oblastmi vědění, které se vzájemně podmiňují a potřebují. Poměrně vyhraněný postoj autora knihy vnesl do tuzemského kontextu zkoumání estetických fenoménů důležitou diskusí o metodách a výchozích paradigmatech estetického zkoumání.

- Vičar, Jan a kol., *Hudba v Olomouci 1945-2013*, Olomouc. VUP, 2015. Detailní pojednání o nedávných dějinách hudební kultury v Olomouci, hlavní výstup výzkumného záměru *Morava a svět. Umění v otevřeném multikulturním prostoru*. Syntetická práce z oblasti hudební regionalistiky.
- Kopecký, Jiří – Křupková Lenka, *Provincial Theater and its Opera: German Opera Scene in Olomouc 1770-1918*, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. Práce je modelovým pojednáním o fungování instituce městského německojazyčného divadla a vnáší nový pohled do výzkumu vedeného jak teatrology, tak muzikology v evropském prostoru.

Zapojení do mezinárodních struktur

Navázání spolupráce s Istituto Superiore di Restauro v Římě, institucí světového významu, umožňuje přípravu společných projektů zaměřených na diagnostiku a ochranu uměleckých památek.

Členství v mezinárodních oborových institucích má efekt například v podobě organizace společných vzdělávacích kempů (plánovaná letní škola divadelních studií ve spolupráci s Ústavem polské kultury), napomáhá mobilitě akademických pracovníků (např. spolupráce s rakouskými partnery) či přístupu k aktuálním materiálům a konferenčním výzvám v oblasti audiovizuálních studií (ECREA).

Členství v mezinárodních odborných asociacích je ve většině případů navázáno na konkrétní vědeckou specializaci členů katedry, umožňuje jejich participaci na vzájemné výměně nejnovějšího poznání v dané oblasti zvláště v rámci konferencí jimi organizovaných - ve spolupráci s nimi rovněž katedra muzikologie v minulosti pořádala několik vědeckých konferencí (Společnost Zdeňka Fibicha, Česká společnost pro výzkum 18. století, IASPM). Členství ve výborech institucí napomáhá k rozvíjení projektové a publikační spolupráce (např. společně se Sudetoněmeckým hudebním institutem a s podporou Česko-německého fondu budoucnosti katedra muzikologie řešila v nedávné době projekt, jehož výstupem je publikace Jiří Kopecký – Lenka Křupková, *Das Olmützer Stadttheater und seine Oper. „Wer in Olmütz gefällt, gefällt in der ganzen Welt“*, Regensburg: ConBrio Verlagsgesellschaft, 2017).

Spolupráce s praxí

Za významný příspěvek k propojení akademické a aplikační sféry lze považovat spolupráci se Státním fondem kinematografie. Výsledkem je vznik výzkumné zprávy popisující možné dopady evropských norem pro jednotný digitální trh na praktiky českého audiovizuálního průmyslu. Na dalších výzkumných zprávách tohoto typu vybraní členové katedry ve spolupráci s kolegy z dalších univerzit momentálně pracují. Výrazným způsobem jsou dále členové a členky filmové sekce a sekce TV a rozhlasu zapojeni do činnosti expertní komise SFK, která má za úkol posuzovat žádosti podávané do širokého spektra výzev zveřejňovaných touto institucí, která dominantně podporuje rozvoj audiovizuálního průmyslu v ČR (od developmentu po distribuci a festivalové aktivity po propagaci v zahraničí). V tomto ohledu dochází k naplňování důležité role univerzit v úrovni předaplikačního výzkumu a expertní činnosti směřující do oblasti audiovizuálního průmyslu.

Projekt *Praktický networking: AFO* (ESF projekt zaměřený na síťování institucí činných v oblasti komunikace vědy pomocí audiovizuálních médií). Mezi pozitivní přínosy projektu patří například realizace domácích a zahraničních stáží studentů v institucích věnujících se komunikaci vědy pomocí filmu, televize a nových médií. Těchto stáží proběhlo v průběhu dvou let několik desítek a výrazně zvýšily možnosti budoucí uplatnitelnosti studentů na trhu práce. Vedle toho se akademičtí pracovníci účastnili monitorovacích stáží, díky čemuž následně řada expertů z praxe navštívila univerzitu a realizovala sérii seminářů a workshopů koncipovaných jako součást studijního programu. Podobný efekt měl i další ESF projekt *Partnerská síť univerzit a filmového průmyslu*, díky kterému se studenti účastnili dlouhodobých stáží v tuzemských institucích (filmové ateliéry, produkční a distribuční společnosti, televizní dramaturgické skupiny ad.). Odborné praxe jsou důležitou součástí studijních plánů KDFS a jsou z velké části realizovány dodnes díky kontaktům a vazbám založeným díky uvedeným projektům.

Spolupráce na organizaci Mezinárodního filmového festivalu AFO je vynikajícím příkladem provázání akademické sféry s praxí. Pod vedením katedry se od r. 2007 festival stal evropsky nejvýznamnější akcí svého druhu, díky níž dochází ke spolupráci s dalšími institucemi z oblasti filmového a televizního průmyslu a komunikace vědy. Ve vedení festivalu po uvedenou dobu stojí pedagogové či absolventi KDFS. V rámci festivalu se realizují vybraní pedagogové ale především studenti katedry (v posledním ročníku to bylo více než 130 studentů katedry, dalších cca 100 studentů je z jiných

kateder FF UP), pro které je tato platforma důležitým „profesním trenažérem“ v oblasti festivalové dramaturgie, PR, festivalové produkce ad. Na aktivity festivalu jsou vázané i předměty ze studijního plánu (odborná praxe, praktikum kritiky orientované na přípravu festivalového katalogu, management kultury směřující k orientaci v oblasti fundraisingu) a výstupy těchto seminářů (katalog, industry guide ad.), stejně jako celý festival, viditelně vstupují do veřejného prostoru a naplňují tzv. třetí roli univerzit. Fakt, že se Olomouc a přeneseně katedra staly centrem populárně-vědecké audiovizu, se promítá i do badatelského a pedagogického směřování některých pedagogů (J. Korda, J. Jedličková) či témat závěrečných prací. Koncentrovanější zájem o tuto jinak nepříliš reflektovanou oblast je velkou badatelskou příležitostí.

Muzikologické projekty cílené na praxi počítají s účastí studentů, již mají možnost vyzkoušet si práci v terénu – např. projekt Hudební muzeum regionu Hranicko řešený ve spolupráci s MAS Hranicko v rámci Programu rozvoje venkova umožnil studentům získat zkušenosti s budováním institucí regionální kultury (studenti se podíleli na tvorbě expozic v hudebních muzeích). Důležitou platformu pro získání zkušeností v praxi hudebního života tvoří každoročně pořádaný festival soudobé hudby MusicOlomouc, na jehož organizaci se Katedra muzikologie od roku 2009 podílí. Festival je spjat i s některými předměty studijního plánu oboru *Muzikologie a Uměnovědná studia* (odborná praxe, dějiny hudby 20. století, hudební kritika a popularizace hudby, hudební management, management umění, uměnovědná publicistika a popularizace).

Personální zabezpečení

Oblast vzdělávání Vědy o umění a kultuře je na Filozofické fakultě realizována ve všech třech stupních studia. Realizováno je studium *Dějín výtvarného umění*, které je personálně zabezpečeno jak pro vzdělávání, tak i tvůrčí činnost profesory, docenty a odbornými asistenty v oboru. Personální strukturu pracoviště by bylo vhodné juvenilizovat. Dále je realizováno studium *Muzikologie*, které je pokryto docenty a odbornými asistenty oboru, věková struktura je optimalizovaná. Třetím oborem jsou *Filmová, divadelní, televizní a rozhlasová studia*, která mají potenciál v rozvoji a habilitaci akademických pracovníků, v době posuzování žádosti disponují docenty a profesory, avšak s ohledem na rozvoj specializací je třeba posílit habilitace s ohledem na jednotlivé specializace. Pouze v bakalářské formě studia je realizován průnikový obor *Uměnovědná studia*, který je personálně pokryt odpovídajícím způsobem.

Vědní disciplíny, v nichž je realizována tvůrčí činnost jsou plně zabezpečeny kmenovými zaměstnanci. DPP a DPČ jsou pro personální zabezpečení využívány zcela minimálně, především pro zajištění výuky specializovaných volitelných předmětů nebo pro spolupráci s odborníky z praxe.

Mezinárodní působení

Katedra dějin umění má aktuálně uzavřeno 12 smluv o spolupráci v rámci programu Erasmus+ s partnerskými univerzitami v osmi zemích Evropské unie, z toho 11 z nich je uzavřeno dlouhodobě a v posledních letech byly znovu ratifikovány dohody o další spolupráci, resp. navyšování možných mobilit, s platností do let 2020 a déle. Dvanáctá smlouva je nově uzavřena v letošním roce, rozjednány pak jsou další spolupráce na této bázi.

Každý rok vycestuje v rámci Erasmus a Erasmus+ programů přibližně 20 studentů, zájem studentů o studium v zahraničí mírně poklesl, neboť panují obavy z prodlužování délky studia a důvodem může být i obava z nestálé bezpečnostní situace v některých státech. V rámci příjezdů zahraničních studentů je v rámci této oblasti vzdělávání stěžejní Katedra dějin umění, která během posledních pěti let hostila 12 zahraničních studentů. Na zbylých pracovištích realizujících studijní programy spadající do této oblasti vzdělávání jsou příjezdy zahraničních studentů v rámci max. jednoho studenta ročně, na Katedře muzikologie je překážkou především jazyková bariéra, na Katedře divadelních a filmových studií jsou pravidelně kurzech přijímáni studenti vedené pod jinými katedrami FF UP (často se jedná o prakticky orientované kurzy vázané na AFO, případné analytické semináře pojaté formou individuální výuky).

Navázaná spolupráce s univerzitami v německojazyčných oblastech (LMU Mnichov, Univerzita Vídeň) je v úrovni studentské mobility vytěžena jen částečně, zejména díky jazykovým kompetencím studentů, podobně i spolupráce s univerzitou v polské Lodži. Do budoucna bude usilováno o navázání kontaktu s prestižní univerzitou realizující program zaměřený na divadlo v anglickém jazyce, snahou bude rozšířit o dvě univerzity i nabídku programu orientovaného na oblast filmových a TV studií a výzkumu kulturních průmyslů.

Katedra muzikologie spravuje 11 mezinárodních smluv v rámci programu Erasmus+ (Cosenza, St. Etienne, Maynooth, Halle an der Saale, Lipsko, Drážďany, Graz, Krakov, Katovice, Varšava, Bratislava). V současné době jsou připravovány další smlouvy s Universität Bern (Švýcarsko) a Uludag University (Turecko). Každý rok katedra

vyšle minimálně 2 studenty na dvousemestrální pobyt (mezi nejatraktivnější destinace patří Irsko a Francie, studijní pobyty v Německu naráží na jazykovou bariéru českých studentů). V opačném směru muzikologické pracoviště přijímá obvykle 1 až 2 studenty za zahraničí ročně, výuku v anglickém jazyce však nabízí všem zahraničním studentům FF UP. Každý rok vyjíždí na Erasmus výukový pobyt do zahraničí 3-4 pedagogové, Katedra muzikologie zase přijímá minimálně 2 zahraniční hosty v akademickém roce. Zahraniční pracovní stáže katedra realizuje v Českých centrech či hudebních institucích v Brémách, Berlíně, Vídni a Londýně.

Největší ohlasy na Katedře divadelních a filmových studií mají programy vyučované v angličtině zaměřené na oblast filmových a televizních studií na univerzitách v Nizozemí (univerzity v Utrechtu a Groningenu), realizovaný výukový plán má přímou návaznost na některé povinné předměty studijních oborů realizovaných na KDFS (např. Úvod do studia televize).

Na Katedře dějin umění se momentálně nejužší spolupráce rozvíjí s Univerzitou La Sapienza v Římě. Tam také v letech 2012 – 2016 proběhl ve spolupráci s UP Olomouc doktorský studijní program s dvojím vedením, jehož výsledkem byla doktorská práce *Fondazioni dell'Ordine cistercense nel secolo XIII in Moravia e in Italia Centrale. Le linee Morimond e Clairvaux, le loro espressioni artistiche dell'epoca. Casi Velehrad, Casamari e Fossanova* naší dnešní kolegyně Jany Michalčákové.

Stále více je též využívána mobilita v rámci praktických pracovních stáží, v jejímž rámci byla v roce 2008 navázána dlouhodobější spolupráce s Zentralinstitutem für Kunstgeschichte v Mnichově. Kromě projektů Erasmus+ využívají studenti magisterských i doktorských studijních programů také možnosti dalších stipendijních programů, např. Action, Ceepus, DAAD apod.

V posledních letech stoupá zájem o studium oboru *Dějiny umění* v Olomouci především u italských studentů, což opět odpovídá rozvojovým plánům katedry. Ačkoli studijní program momentálně nenabízí velkou škálu možností studia v cizím jazyce (jde o čtyři předměty, z toho dva v angličtině a dva v italštině), řada pedagogů katedry dějin umění nabízí také konzultace v italském, anglickém i dalších jazycích, což je pro studenty zaměřené na středoevropské umění důležitým rozhodovacím faktorem při výběru pobytu v cizí zemi.

V rámci mobility akademických pracovníků vycestují přibližně kolem pěti akademických pracovníků ročně, přibližně stejný počet je rovněž přijímán na UP.

Na Katedře divadelních a filmových studií dobře funguje mobilita akademických pracovníků s polskými kolegy, kdy v posledních letech proběhla ročně 1-2 přednášky polských kolegů na půdě katedry a naopak (přednáška je zahrnuta ve kreditově hodnocených předmětech). Jednou za dva roky vystupuje s přednáškou na půdě filmový historik Peter Kramer (University of East Anglia), katedra dále spolupracuje s US Embassy na realizaci prezentací a diskusí s americkými filmaři na půdě katedry. Na Katedře muzikologie bohužel studijní plány nepočítají s přednáškami zahraničních hostů, kteří tak realizují svou výuku podle rozvrhových možností katedry.

Časté a déletrvající jsou pedagogické stáže pracovníků Katedry dějin umění na Sapienza Università di Roma, univerzitách v Lisabonu, Bologni, Mexico City, Vídni, v Zentralinstitutu für Kunstgeschichte v Mnichově, zcela mimořádná je půlroční stáž dr. Michalčákové ve Vatikánských muzeích, zapadající do dlouhodobých plánů rozvoje a specializace katedry. V posledních pěti letech se členové katedry aktivně zúčastnili mnoha mezinárodních konferencí. Přednášeli na univerzitách v Římě, Bologni, Lisabonu, Istanbulu, Kyjevě, Charkově, na technických univerzitách v Curychu a Stuttgartu, St. Pölten atp.

V naprosté většině mají zahraniční pobyty pozitivní ohlasy, studenti i pedagogové získávají díky zahraničnímu pobytu nenahraditelné zkušenosti, zahraniční stáže jsou stabilní součástí doktorských studijních programů.

Další mezinárodní působení

Katedra dějin umění zakládá program doktorandského studia double degree, který se napojuje na projekt *Arteca*. Momentálně se na katedře vyučují následující předměty v cizích jazycích:

- Art in the Czech lands 900–1400;
- Art in the Czech lands 1350–1600;
- Arte e cultura dell'Europa Centrale 1;
- Arte e cultura dell'Europa Centrale 2.

V posledních pěti letech Katedra divadelních a filmových studií hostila Jean Retzinger (univerzita Berkeley, USA) v rámci programu Fullbright, přičemž tato hostující přednášející vedla v průběhu semestru dva seminární kurzy. Narázově přednáší kolegyně z partnerské univerzity v Lodzi. V rámci grantu OPVK *Re-prezentace minulosti* (2012-2015) na katedře pravidelně působil hostující profesor Ian Christie (UK), v rámci přednáškových cyklů vystoupila řada dalších přednášejících (viz výše).

V rámci grantu OPVK *Praktický networking AFO* (2012-2014) byly realizovány desítky prakticky orientovaných workshopů vedených zahraničními odborníky z oblasti audiovizuálních studií, filmového průmyslu a oblasti komunikace vědy. Workshopy byly určeny studentům FF UP, případně otevřené i veřejnosti, řada z nich probíhala v rámci festivalu AFO spolupořádaného katedrou.

Na Katedře muzikologie přednášeli mimo program Erasmus+ v posledních pěti letech významní muzikologové z USA (Michael Beckerman, Paul Christiansen), Velké Británie (John Tyrrell, Jan Smaczny), Austrálie (Gregory Hurworth), Francie (Vincent Giroud) a Irska (Patrick F. Devine). Katedra nabízí předmět *Survey of Czech Music* vyučovaný v anglickém jazyce, řadu předmětů je schopen zahraniční student zvládnout bez znalosti češtiny (např. odborná praxe, collegium musicum). Jedna doktorandka v současné době studuje v režimu dvojího vedení, cotutelle mezi FF UP a Maynooth National University of Ireland. Na základě Agreement on Interuniversity Cooperation in Doctoral Thesis Guidance vznikne doktorská práce *Básně Johanna Wolfganga von Goetha v písňové tvorbě českých skladatelů 19. století*.

Strategie dalšího rozvoje

V současnosti je plánována příprava a otevření nového doktorského studijního programu *Výzkum umění a kulturních průmyslů*, jehož oborová rada bude částečně obsazena zahraničními experty a povede k mezinárodní povaze řešených témat a výzkumu. Někteří z těchto expertů (Paul Stepan, Rakousko) budou průběžně působit i v rámci výuky studentů stávajícího magisterského a doktorského programu. Rozjednána je také spolupráce s univerzitou v Rotterdamu nabízející program zaměřený na výzkum kulturních průmyslů a univerzitou v Rijece (Chorvatsko) s podobně orientovaným programem. Rozjednána je rovněž společná výzkumná činnost s kolegy ze Sigmund Freud Privatuniversität ve Vídni. V plánu je pravidelná spolupráce ve formě externí výuky s kolegy z oblasti TV studies (univerzita v Aberystwyth, UK), konkrétně např. s Glenem Creeberem. Plánována je pravidelná výuka cca čtyř předmětů v angličtině pro Erasmus studenty, která se částečně realizuje již nyní.

Bude položen důraz na mezinárodní spolupráci ve výuce teorie a dějin restaurování a teorie a dějin památkové péče, a to především v kontaktech s univerzitou La Sapienza a Institutem restaurování v Římě. Tímto směrem se bude ubírat reciprocita zahraničních pobytů studentů a doktorandů Katedry dějin umění, program cyklu *Současný stav bádání v oboru i studijní a pracovní výměnné pobyty*

učitelů. Projekt *Arteca* umožní více propojit teoretické studium těchto oborů s praxí, a to zvláště ve studiu domácích i zahraničních doktorandů.

Katedra dějin umění ještě více zaměří svou výuku na studium vzájemných vztahů italského, českého a středoevropského umění a architektury. Už teď tomu odpovídá program výuky v mnoha předmětech dějin umění. Užší spolupráce z kolegy z Itálie i z jiných zemí, kteří se na tuto tematiku zaměřují, povede ve výuce v této oblasti k jejímu zkvalitnění a rozšíření, a tím vzroste atraktivita katedry pro zahraniční studenty a doktorandy.

Katedra muzikologie se zaměří na otvírání mezinárodních témat diplomových prací, eliminaci negativních dopadů zahraničního pobytu (zachování standardní délky studia), seznamování studentů se zahraničními pedagogy, čím umožní osobní domluvu studijního plánu.

Spolupráce s praxí

Praktická výuka probíhá na FF formou expertíz, přednášek a konzultací pro organizace veřejné, soukromé a neziskové sféry, jako jsou muzea, galerie, divadla, filharmonie, filmové archivy, apod. Na výuce se podílí odborníci ze zmíněných oblastí či vysokého školství, ale i pracovníci dalších kulturních organizací, a to i ze zahraničí. V oblasti filmu, divadla, televize a rozhlasu je již stabilizovaná struktura praktických stáží studentů v rámci prestižních i lokálních festivalů (LFŠ, AFO, Divadelní Flora, MFDF Jihlava, Prix Bohemie Radio, LITR ad.), mediálních společnostech a divadelních institucích (ČT, ČR, IDF, lokální kina a filmové kluby, lokální rádia ad.), vědeckých pracovištích (regionální a národní archivy) či státních institucích činných v oblasti kultury (např. Česká centra, např. Brusel, Londýn). Každoročně absolvuje stáž takového typu více než polovina z několika stovek stávajících studentů katedry. Tradičně také na půdu katedry přijíždí profesionálové z oblasti audiovizuálního průmyslu a divadla v rámci přednášek v cyklu Reactor (realizována je vždy přípravná přednáška vedená členem/kou katedry a následující týden probíhá vystoupení hosta, v poslení době např. zástupci Prima Cool, HBO, SFK, KKE-Media, Jan Svěrák ad.). Praktici vedou také vybrané semestrální semináře divadelní tvorby a produkce (Divadlo Tramtarie ad.), scenáristiky (v minulosti např. P. Jarchovský), studenti spolupracují s univerzitním centrem Audiovizuální produkce pracujícím i na veřejných zakázkách. V rámci Katedry divadelních a filmových studií v současnosti existuje přes desítku spolků majících právní subjektivitu, v jejich rámci studenti za podpory a se supervizí pedagogů katedry realizují vlastní projekty směřující k široké

veřejnosti, současně jsou vedeni k zajištění jejich kofinancování a veřejné propagaci (např. 25fps, Nabalkoně, Pastichefilmz, Radiodock, Divá báze, Television Think Tank ad.).

Do studijních plánů oborů Muzikologie a Uměnovědná studia je včleněn povinný předmět Odborná praxe, jenž studenti realizují v institucích jejich budoucího profesního působení, tj. kulturních či uměleckých zařízeních či médiích. Jedinečnou příležitostí seznámit se s organizací a provozem hudebního festivalu nabízí každoročně pořádaný festival soudobé hudby MusicOlomouc, v rámci kterého studenti mohou rovněž absolvovat předmět Odborná praxe. Katedra muzikologie zve tradičně odborníky z praxe, tj. ředitele filharmonických orchestrů, hudební dramaturgy, ředitele významných hudebních festivalů, hudební publicisty, editory, kurátory hudebních sbírek v muzeích aj., kteří vystoupí v přednáškovém cyklu Aktuální otázky hudební vědy a jejichž prostřednictvím se studenti seznamují s širokou škálou muzikologické praxe.